

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 203)

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/377)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

13.1.2003

Sayı : B.02.0.KKG/196-279/295

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Abdullah Gül

Başbakan

LİSTE

Esas No. Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :

1/262	Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/266	Dünya Turizm Teşkilatı Tüzüğü'nün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/267	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/269	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Polonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Tadiline İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/270	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Litvanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/273	Uluslararası Sergilere İlişkin Sözleşme ile Sözleşmeye Değişiklik Getiren Uluslararası Sergiler Bürosu Genel Kurul Kararına Katılmamızın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/274	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/283	Türkiye Cumhuriyeti ile Litvanya Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Hukukî ve Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/286	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Göç Örgütü Arasında Örgütün Türkiye'deki Hukuksal Durumu, Ayrıcalıkları ve Dokunulmazlıkları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/290	Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/293	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/300	Batı Avrupa Birliği, Ulusal Temsilciler ve Uluslararası Görevlilerin Statüsü Hakkında Anlaşmanın, Türkiye Tarafından Batı Avrupa Silâhlanma Örgütü Faaliyetleri ile İlgili Olarak Uygulanması ve Buna İlişkin Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/308	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/312	Türkiye Cumhuriyeti ile Moldova Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/319	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/327	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/420	Avda ve Sporda Kullanılan Tüfekler, Nişan Tabancaları ve Av Bıçaklarının Yapımı, Alımı, Satımı ve Bulundurulmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
1/446	Köy Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ile Aynı Kanuna Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/489	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/508	Bir Evlenme Akdine Dayanmayan Birleşmelerin Evlilik ve Evlilik Dışında Doğan Çocukların Düzgün Nesepli Olarak Tesciline İlişkin Kanun Tasarısı
1/511	Türkiye Cumhuriyeti ile Türk Kültür ve Sanatları Ortak Yönetimi Genel Müdürlüğü Arasında Arsa Tahsisi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/530	Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/541	Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünde Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/542	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Letonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığın Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/555	İzmir Gaz ve Ulaşım Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Tasarısı
1/557	Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna Bazı Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/559	Devlet Mezarlığı Dışında Defnedilen Bazı Devlet Büyüklerinin Mezarları Hakkında Kanun Tasarısı
1/560	Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/561	Eski Yugoslavya'da İşlenen Bazı Suçların Kovuşturulması Hakkında Kanun Tasarısı
1/565	Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/568	Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/569	Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/570	Kimlik Bildirme Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde ile Bir Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı
1/571	Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununa Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/572	Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanununa İki Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı
1/573	Uzman Jandarma Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı
1/579	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Çalışma Örgütü Arasında Uluslararası Çalışma Örgütünün Ankara'daki Ofisi İçin Yer Tahsisine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/591	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/598	Akdeniz'de Tehlikeli Atıkların Sınırötesi Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/600	Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/605	Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
1/613	Ev Hayvanlarının Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/626	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu ve İşleyişi Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/648	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Devleti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/649	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/653	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna ve Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Ankara ve Saraybosna'da Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/654	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/655	Özel Karayolu Taşıtlarının Geçici İthaline Dair Gümrük Sözleşmesi Değişikliklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/665	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasındaki Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/666	Türkiye Cumhuriyeti ile Türkmenistan Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Ankara ve Aşgabad'da Diplomatik Temsilciliklerin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/667	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Belbaşı Tesisinin Kapanması ve Yeni Bir Sismik Araştırma İstasyonunun Faal Hale Getirilmesi ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/671	Türkiye Cumhuriyeti ile Hindistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/680	Devlet Memurları Kanunu ile Kamu İktisadî Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı
1/683	Türkiye Cumhuriyeti ile Tacikistan Cumhuriyeti Hükümetleri Arasında Ankara ve Duşanbe'de Diplomatik Temsilciliklerinin Yerleşimine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/687	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin ve Eki Sağlık Bakımı Hakkında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/688	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/732	Telsiz Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı
1/735	Türkiye Cumhuriyeti ile Moğolistan Arasında Hukukî, Ticarî ve Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/746	Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/749	Karayolu Taşımacılığında Çalışma Saatleri ve Dinlenme Sürelerine İlişkin 153 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/750	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fas Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/761	Birleşmiş Milletler Hazır Barış Gücü Düzenlemeleri Sistemine Katkılar Hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Arasında Ortak Niyet Beyanının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/766	Eşyanın Sınırlardaki Kontrollerinin Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/771	Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Birleşik Meksika Devletleri Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/778	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonu Arasında Merkez Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/783	Emniyet Teşkilâtı Uçuş Hizmetleri Tazminat Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/785	Vatandaşlık Belgesi Verilmesine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/786	Kişi Halleri Konusunda Milletlerarası Karşılıklı Bilgi Verilmesine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/787	Ahvali Şahsiye Belgelerinde Yer Alan Bilgilerin Kodlanmasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/788	Yaşam Belgesi Verilmesine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/799	Ahvali Şahsiye Cüzdanlarının Tanınmasına ve Güncelleştirilmesine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/802	Türkiye Cumhuriyeti ile Çek Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/803	Türk Polis Teşkilâtını Güçlendirme Vakfı Kanunu Tasarısı
1/804	İçişleri Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı
1/810	Uzman Jandarma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/813	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/815	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/827	Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü Değişikliğinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/829	Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Arasında Hukukî Konularda Adli Yardımlaşma ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/830	Türkiye Cumhuriyeti ile Amerika Birleşik Devletleri Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Kullanımına İlişkin İşbirliği Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/831	Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesinin Biyogüvenlik Kartagena Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/833	Türkiye Cumhuriyeti ile Filipinler Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/834	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Kyoto ve Minneapolis Tam Yetkili Konferansları Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/852	Nüfus Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı
1/853	Avrupa Peyzaj Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/855	Türkiye Cumhuriyeti ile İtalya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/867	Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasında Ortak Sınırın Anti-Personel Mayınlardan Arındırılması ve Bunların Gelecekte Sınır Koruma Amacıyla Kullanılmaması İçin Bir İkili Rejim Tesis Edilmesi Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/868	Türkiye Cumhuriyeti ve Slovak Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/871	1990 Tarihli Petrol Kirliliğine Karşı Hazırlıklı Olma, Müdahale ve İşbirliği ile İlgili Uluslararası Sözleşme ve Eklerine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/872	Türkiye Cumhuriyeti ve Portekiz Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/877	Uydular Aracılığı ile Haberleşme Uluslararası Teşkilatı (INTELSAT) Anlaşmasının ve İşletme Anlaşmasında Yapılan Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/881	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yugoslavya Federal Cumhuriyeti Federal Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/890	Tehlikeli Atıkların Sınırötesi Taşınımının ve Bertaraf Edilmesinin Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesine Getirilen Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/894	Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocukların Silahlı Çatışmalara Dahil Olmaları Konusundaki İhtiyari Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/909	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Arasında Ticaret Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/910	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Genel Ticari, Ekonomik, Kültürel ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/911	Türkiye Cumhuriyeti ile Slovenya Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/915	Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi: İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/916	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı Statüsünün Bazı Maddelerinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/917	190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/918	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/924	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/925	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/926	Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Altıncı Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/929	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Karşılıklı Kalite Güvence Hizmetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/933	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yasadışı Göçmenlerin Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı
1/947	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Jamaika Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/954	Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
1/957	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik Binalarının İnşası İçin Karşılıklı Arsa Tahsisine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/958	Türk Vatandaşlığı Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı
1/959	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/962	Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Doğal Afetlere Karşı Türk-Yunan Ortak Görev Gücü Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/964	Türkiye Cumhuriyeti ve Karayip Devletleri Birliği Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/967	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ankara'da 2 Mayıs 1966 Tarihinde İmzalanan Sivil Hava Ulaştırma Anlaşmasına Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/969	Avrupa Sınırötesi Televizyon Sözleşmesini Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/974	Anti-Personel Mayınların Kullanımının, Depolanmasının, Üretimini ve Devredilmesinin Yasaklanması ve Bunların İmhası ile İlgili Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/977	Çocukların Korunması ve Ülkelerarası Evlat Edinme Konusunda İşbirliğine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/982	Eşyanın Geçici İthalatına İlişkin İstanbul Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/983	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Uzayın Araştırma ve Kullanımı Konularında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/984	Türkiye Cumhuriyeti ve Yemen Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/985	Türkiye Cumhuriyeti ve Makedonya Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/989	Marka Kanunu Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/991	Endüstriyel Tasarımların Uluslararası Tesciline İlişkin Lahey Anlaşmasına Bağlı Cenevre Metnine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/992	Ticaret Gemilerinde Çalışan Kaptanlar ve Gemi Zabitlerinin Meslekî Yeterliliklerinin Asgari İcaplarına İlişkin 53 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/993	Gemi Adamlarının Hastalanması, Yaralanması ya da Ölümü Halinde Armatörün Sorumluluğuna İlişkin 55 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/994	Gemilerde Mürettebat İçin İlaş ve Yemek Hizmetlerine İlişkin 68 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/995	Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin 92 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/996	Gemi Adamlarının Sağlık Muayenesine İlişkin 73 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1006	Gemi Aşçılarının Meslekî Ehliyet Diplomalarına İlişkin 69 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/1007	İş Kazalarının Önlenmesine (Gemi Adamları) İlişkin 134 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1008	Gemi Adamlarının Ulusal Kimlik Kartlarına İlişkin 108 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

<u>Esas No.</u>	<u>Hükümsüz Sayılan Kanun Tasarılarının Adı :</u>
1/1013	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sahil Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1014	Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Komisyonunun Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/1017	Gemi Adamlarının Sağlığının Korunması ve Tıbbî Bakımına İlişkin 164 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1018	Gemi Adamlarının Yıllık Ücretli İznine İlişkin 146 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/1019	Liman İşlerinde Sağlık ve Güvenliğe İlişkin 152 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/1020	Gemi Adamlarının Ülkelerine Geri Gönderilmesine İlişkin 166 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1022	Otobüs ve Otokarlarla Uluslararası Arızı Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1023	Türkiye Cumhuriyeti ve Hollanda Krallığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1026	Mürettebatın Gemide Barınmasına İlişkin (İlave Hükümler) 133 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/1027	Uzay Cisimlerinin Verdiği Zarardan Dolayı Uluslararası Sorumluluk Hakkında Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1028	Uzaya Fırlatılan Cisimlerin Tescilli Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1029	Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Hukukî ve Ticarî Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1033	Atlantik Ton Balıklarının Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme ve Nihai Senet, Atlantik Ton Balıkçılık İşletmeleri İstatistiklerinin Toplanmasına Dair Karar, Usul Kuralları ve Malî Düzenlemelere Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı
1/1038	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Arasında Konsolosluk Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1039	Türkiye Cumhuriyeti ile Sudan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı
1/1040	Hukukî veya Ticarî Konularda Yabancı Ülkelerde Delil Sağlanması Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342/2504

3.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

1/532 Birleşmiş Milletler İklim Değişiklik Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/101-1008/4249

25.10.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 7.9.1996 tarihinde kararlaştırılan “Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan
Başbakan

GEREKÇE

Küresel ısınma olgusu ve bunun muhtemel sonuçlarının, giderek çevre alanındaki en terael sorunu oluşturmaya başlaması karşısında, 1992 Rio Çevre ve Kalkınma Konferansında “İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi” (İDÇS) imzaya açılmıştır.

Sera gazı emisyonlarını sınırlamayı amaçlayan Sözleşme 50 ülkenin onaylamasını müteakip 21 Mart 1994 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşmeye halihazırda 184 ülke tarafır.

Sözleşmede ülkelerin ortak fakat farklı sorumlulukları, ulusal ve bölgesel kalkınma öncelikleri ve özel koşulları gözönünde bulundurularak tüm taraflara antropojen (insan kaynaklı) sera gazı emisyonlarının azaltılması için ortak yükümlülükler verilmiştir.

Türkiye İDÇS'nin eklerinde yer almanın getirdiği sera gazı emisyonları azaltılmasına yönelik yükümlülükler nedeniyle Sözleşme'yi, felsefesi ile mutabık olunmasına karşın, imzalayamamıştır.

Sözleşme'nin Kasım 2000'de Lahey'de yapılan Altıncı Taraflar Konferansı Türkiye'nin, Sözleşme'nin “Ortak fakat farklılaştırılmış yükümlülükler” ilkesi çerçevesinde “belli kolaylıklar”dan yararlanmak suretiyle Ek I'de kalmak, ancak Ek II'den çıkarılmak yönündeki teklifini, Kasım 2001'de Marakeş'te yapılacak Yedinci Taraflar Konferansına “tezekkür edilmesi ve kesin karara varılması” talebiyle havale etmiştir.

Türkiye'nin İDÇS'ne taraf olması, Sözleşme'nin AB'nin müktesebatına dahil olması ve ileride ortaya çıkabilecek muhtemel uluslararası ticarî engellemelerden kaçınabilmesi açılarından gerekli ilik arz etmektedir.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

Esas No.: 1/377

Karar No.: 4

30.1.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca 20.1.2003 tarihinde Komisyonumuza havale edilen 1/377 esas numaralı “Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı”, Komisyonumuzun, 30.1.2003 tarihli 3’üncü toplantısında, Çevre Bakanı Sayın İmdat Sütlüoğlu ile Dışişleri Bakanlığı, Çevre Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla görüşülmüştür.

Tasarı, küresel ısınma olgusu ve bunun yarattığı sonuçların giderek çevre alanında önemli sorunlar oluşturması üzerine 1992 yılında Rio’da imzaya açılan “İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi”ne ülkemizin katılımını sağlayacak bir düzenleme olup, Türkiye’nin AB müktesebatına dahil olması ve ileride ortaya çıkabilecek muhtemel uluslararası ticarî engellemelerden kaçınılabilmesi açısından olumlu katkılar sağlayacaktır.

Çevre Bakanı Sayın İmdat Sütlüoğlu ve Bakanlık Temsilcisinin, Tasarının gerekçesi hakkında Komisyona bilgi vermesinden sonra, Tasarının tümü üzerindeki görüşmelere geçilmiştir. Tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip, maddelere geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir. Maddeler teker teker görüşülüp, oybirliği ile kabul edilmiştir. Ardından Tasarının tümü oya sunulmuş ve Tasarı oybirliği ile kabul edilmiştir.

Raporumuz, havalesi gereği esas komisyon olan Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkanvekili	Sözcü	Üye
<i>Yahya Baş</i>	<i>Zeynep Armağan Uslu</i>	<i>Mehmet Boztaş</i>
İstanbul	İstanbul	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Yüksel Coşkunyürek</i>	<i>Metin Yılmaz</i>	<i>Mehmet Alp</i>
Bolu	Bolu	Burdur
Üye	Üye	Üye
<i>Rasim Çakır</i>	<i>İbrahim Özdoğan</i>	<i>Canan Arıtman</i>
Edirne	Erzurum	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Bodur</i>	<i>Hanefi Mahçiçek</i>	<i>Hasan Bilir</i>
İzmir	Kahramanmaraş	Karabük
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Tiryaki</i>	<i>Veli Kaya</i>	<i>Muzaffer Baştopçu</i>
Kırkkale	Kilis	Kocaeli
Üye	Üye	Üye
<i>Salih Gün</i>	<i>Ali Cumhuri Yaka</i>	<i>Cahit Can</i>
Kocaeli	Muğla	Sinop
Üye		Üye
<i>Cüneyt Karabıyık</i>		<i>Nadir Saraç</i>
Van		Zonguldak

ÇEVRE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİNE KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

24.6.2003

Esas No.: 1/377

Karar No.: 97

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 6 Mart 2003 tarihli 5 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Çevre Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Bilindiği gibi çevre kirliliği ile ilgili önemli sorunlardan biri küresel ısınma ve bunun yaratacağı olumsuzluklardır.

Sera gazı emisyonlarını sınırlamayı amaçlayan Sözleşme ile ülkelere, bölgesel kalkınma öncelikleri ve özel şartları gözönünde bulundurularak ortak yükümlülükler verilmiştir.

Yedinci Taraflar Konferansında ülkemizin isteği doğrultusunda, Türkiye'nin Ek II'den çıkması ve özel koşullarının tanınması suretiyle Ek I'de kalması kabul edilmiştir.

Sera gazı emisyonlarını sınırlayarak çevre korunmasına katkıda bulunma amacını taşıyan Sözleşme Komisyonumuzca benimsenmiş ve Tasarı aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuzca, Tasarının, 21 inci dönemde kadük olan işlerden olması nedeniyle İttüzüğün 52 nci maddesine göre öncelikle görüşülmesine karar verilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mehmet Dülger</i>	<i>Emin Şirin</i>	<i>Eyyüp Sanay</i>
Antalya	İstanbul	Ankara
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hüseyin Kansu</i>	<i>Mehmet Özyol</i>	<i>Nur Doğan Topaloğlu</i>
İstanbul	Adıyaman	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Dündar</i>	<i>V. Haşim Oral</i>	<i>Abdülbaki Türkoğlu</i>
Bursa	Denizli	Elazığ
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Eraslan</i>	<i>Halil Akyüz</i>	<i>Mehmet B. Denizolgun</i>
Hatay	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>Onur Öymen</i>	<i>Fikret Ünlü</i>
İstanbul	İstanbul	Karaman
Üye		Üye
<i>Ufuk Özkan</i>		<i>Osman Seyfi</i>
Manisa		Nevşehir

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İKLİM DEĞİ-
ŞİKLİĞİ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİNE
KATILMAMIZIN UYGUN BULUN-
DUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 1992 Rio Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansında imzaya açılan ve 21 Mart 1994 tarihinde yürürlüğe giren "Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi"ne katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İKLİM DEĞİ-
ŞİKLİĞİ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİNE
KATILMAMIZIN UYGUN BULUN-
DUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

Prof. Dr. T. Çiller

Devlet Bakanı

Doç. Dr. A. Gül

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

L. Esengün

Devlet Bakanı

B. Aksoy

Devlet Bakanı

T. R. Güneri

Devlet Bakanı

B. Şeker

Millî Savunma Bakanı

T. Tayan

Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. M. Sağlam

Ulaştırma Bakanı

Ö. Barutçu

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Turizm Bakanı

B. Yücel

Devlet Bakanı

F. Adak

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı

M. Altınsoy

Devlet Bakanı

M. S. Ensarioğlu

Devlet Bakanı

C. Dağdaş

Devlet Bakanı

A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Dr. A. Demircan

İçişleri Bakanı

M. Acar

Bayındırlık ve İskân Bakanı

C. Ayhan

Tarım ve Köyşleri Bakanı

M. Demirci

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

M. R. Kutan

Orman Bakanı

M. H. Dağlı

Devlet Bakanı

N. Ercan

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Tekir

Devlet Bakanı

N. K. Zeybek

Devlet Bakanı

A. C. Tunç

Devlet Bakanı

H. U. Söylemez

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Günbey

Adalet Bakanı

Ş. Kazan

Maliye Bakanı

Doç. Dr. A. Şener

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Çelik

Kültür Bakanı

İ. Kahraman

Çevre Bakanı

M. Z. Tokar

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÇERÇEVE SÖZLEŞMESİ

İşbu Sözleşmeye Taraflar,

Yeryüzü iklimindeki değişikliğin ve bunun zararlı etkilerinin insanlığın ortak kaygısı olduğunu kabul ederek,

İnsan faaliyetlerinin atmosferdeki sera gazları yoğunluklarını arttırmakta olduğu, bu artışların doğal sera etkisini yükselttiği ve bunun yeryüzü yanında ve atmosferde ek bir ortalama sıcaklık artışı ile sonuçlanacağı ve doğal ekolojik sistemlere ve insanlığa zarar verici etki yapabileceği endişesiyle,

Geçmişteki ve günümüzdeki küresel sera gazı salımında en büyük payın gelişmiş ülkelerden kaynaklandığını, gelişme yolundaki ülkelerde kişi başına salımın halen nispeten düşük olduğunu, gelişme yolundaki ülkelerden kaynaklanan küresel salım payının sosyal ve kalkınma gereksinimlerini karşılamak üzere artacağını not ederek,

Sera gazları yutakları ve haznelerinin kara ve deniz ekosistemlerindeki rolünün ve öneminin farkında olarak,

İklim değişikliğine ilişkin tahminlerde, özellikle zamanlama, büyüklük ve bölgesel model bakımından birçok belirsizlikler bulunduğunu not ederek,

İklim değişikliğinin küresel niteliğinin, tüm ülkelerin ortak fakat farklı sorumluluklarına ve imkânlarına ve sosyal ve ekonomik koşullarına uygun olarak mümkün olan en geniş ölçüde işbirliği yapmasını ve etkili ve uygun uluslararası çabaya katılmasını gerektirdiğini kabul ederek,

Birleşmiş Milletler İnsan Çevresi Konferansının 16 Haziran 1992'de Stokholm'de kabul edilen bildirisinin ilgili hükümlerini hatırlayarak,

Devletlerin, Birleşmiş Milletler Şartı ve uluslararası hukuk ilkeleri uyarınca, kendi çevre ve kalkınma politikalarına uygun olarak kaynaklarını kullanma hakkına sahip olduğunu ve kendi yetki alanı ya da kontrolü altındaki faaliyetlerin diğer devletler ya da ulusal yetki alanı dışında kalan bölgelerdeki çevreye zarar vermemesini sağlama sorumluluğunu da hatırlayarak,

İklim değişikliği karşısındaki uluslararası işbirliğinde Devletlerin hükümler hakkı ilkesini tekrar teyid ederek,

Devletlerin etkin çevresel mevzuatı yürürlüğe koymaları, çevre alanındaki standartlar, yönetim hedefleri ve önceliklerinin ait buldukları çevre ve kalkınma çerçevesini yansıtmaları gerektiğini ve bazı ülkeler tarafından uygulanan standartların diğer, özellikle gelişme yolundaki ülkeler için uygun olmayan ve haksız ekonomik ve sosyal külfete malolacağını kabul ederek,

Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı hakkındaki 22 Aralık 1989 tarih ve 44/228 sayılı ve bugünkü ve gelecek kuşaklar için küresel iklimin korunmasına dair 6 Aralık 1988 tarih, 43/53 sayılı; 22 Aralık 1989 tarih, 44/207 sayılı; 21 Aralık 1990 tarih, 45/212 sayılı ve 19 Aralık 1991 tarih, 46/169 sayılı Genel Kurul kararları hükümlerini hatırlayarak,

Adalarda ve kıyı alanlarında, özellikle alçak konumlu kıyı alanlarında deniz seviyesi yükselmesinin muhtemel zararlı etkilerine dair 22 Aralık 1989 tarih, 44/206 sayılı Genel Kurul kararı hükümlerini ve Çölleşmeyle Mücadele Eylem Planının uygulanmasına dair 19 Aralık 1989 tarih, 44/172 sayılı Genel Kurul kararı ilgili hükümlerini de hatırlayarak,

Ayrıca, 1985 tarihli Ozon Tabakasının Korunması için Viyana Sözleşmesi ve 29 Haziran 1990 tarihinde değiştirilip uyumlaştırılan 1987 tarihli Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolünü hatırlayarak,

İkinci Dünya İklim Konferansının 7 Kasım 1990'da kabul edilen Bakanlar Bildirisini not ederek,

İklim değişikliği hakkında birçok devlet tarafından yapılan değerli inceleme çalışmalarının Dünya Meteoroloji Örgütünün, Birleşmiş Milletler Çevre Programının, Birleşmiş Milletler sisteminin diğer organ, örgüt ve kuruluşlarının olduğu kadar diğer uluslararası ve hükümetlerarası organların bilimsel araştırma sonuçlarının karşılıklı değiştirilmesine ve araştırma koordinasyonuna yaptıkları önemli katkıların bilincinde olarak,

İklim değişikliğini anlamak ve ele almak için gerekli adımların, eğer bunlar bilimsel, teknik ve ekonomik endişelere dayanıyor ve bu alanlardaki yeni bulguların ışığı altında tekrar değerlendiriliyorsa çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan son derece etkili olacağını kabul ederek,

İklim değişikliğini ele almak için gerçekleştirilecek çeşitli eylemlerin ekonomik olarak gerekli olabilecekleri gibi diğer çevresel sorunların çözümüne de yardımcı olabileceklerini kabul ederek,

Gelişmiş ülkelerin, sera etkisinin çoğalmasına yapmış buldukları katkıyı da gözönünde bulundurarak ve tüm sera gazlarını dikkate alarak, küresel, ulusal ve anlaşma var ise, bölgesel düzeyde kapsamlı bir karşı stratejiye ilk adım olarak, açık öncelikleri temel almak suretiyle, esnek bir yaklaşımla acilen harekete geçmeleri gerektiğini de kabul ederek,

İlaveten, alçak konumlu ve diğer küçük ada ülkelerinin, alçak konumlu kıyısı, kurak ve yarı kurak alanları veya sellere, kuraklık ve çölleşmeye müsait alanları bulunan ülkelerin ve hassas dağlık ekosistemlere sahip gelişme yolundaki ülkelerin iklim değişikliğinin zararlı etkilerine daha açık olduklarını kabul ederek,

Bu ülkelerin, özellikle ekonomileri fosil yakıt üretimi, kullanımı ve ihracatına bağımlı olan gelişme yolundaki ülkelerin, sera gazı salımlarının sınırlandırılması için alınan önlemler dolayısıyla karşılaşacakları sıkıntıları kabul ederek,

İklim değişikliğine tepkilerin entegre bir şekilde sosyal ve ekonomik kalkınmayla koordineli olması gerektiğini, gelişme yolundaki ülkelerin sürdürülebilir kalkınmaya ulaşmak ve fakirliği ortadan kaldırmak yönündeki haklı öncelikli ihtiyaçlarını tamamen dikkate almak ve aksinin kalkınma üzerindeki zararlı etkisinden kaçınma gerektiğini de gözönünde bulundurmak suretiyle onaylayarak,

Öncelikle gelişme yolundaki ülkeler olmak üzere, tüm ülkelerin sürdürülebilir sosyal ve ekonomik kalkınmaya ulaşmak için gerekli kaynaklara erişmeye ve gelişme yolundaki ülkelerin bu hedefe yaklaşabilmek için enerji tüketimlerini arttırmaya gereksinimleri olduğunu ve bu gereksinimlerini karşılarken, uygulamayı ekonomik ve sosyal açıdan kârlı kılacak daha etkin enerji kullanımını ve genel ifadeyle sera gazı salımlarının kontrolü imkânlarını dikkate alacaklarını kabul ederek,

Günümüz ve gelecek kuşaklar için iklim sistemini korumak kararlılığıyla,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır :

MADDE 1

TANIMLAR*

İşbu Sözleşmenin amaçları için:

1. "İklim değişikliğinin zararlı etkisi" doğal halindeki veya yönetim altındaki ekosistemlerin bileşimi, kendilerini onarma yeteneği veya sosyo-ekonomik sistemlerin işlemesi veya insan sağlığı ve refahı üzerinde önemli zararlı etkileri olan iklim değişikliği sonucunda fiziksel çevrede veya biyotada ortaya çıkan değişiklikler demektir.

2. "İklim değişikliği", karşılaştırılabilir zaman dilimlerinde gözlenen doğal iklim değişikliğine ek olarak, doğrudan veya dolaylı olarak küresel atmosferin bileşimini bozan insan faaliyetleri sonucunda iklimde oluşan bir değişiklik demektir.

3. "İklim sistemi" atmosfer, hidrosfer, biyosfer, jeosfer'in tamamı ve bunların karşılıklı etkileşimleri demektir.

4. "Salımlar", sera gazlarının ve/veya bunlara kaynaklık yapan öncül maddelerin belirli bir bölge ve zaman diliminde atmosfere salınması demektir.

5. "Sera gazları" hem doğal, hem de insan kaynaklı olup atmosferdeki, kızıl ötesi radyasyonu emen ve tekrar yayan gaz oluşumları anlamına gelir.

6. "Bölgesel ekonomik entegrasyon kuruluşu", belirli bir bölgenin egemen Devletleri tarafından kurulan, bu Sözleşme veya protokolleriyle düzenlenen konularda yetki sahibi ve kendi iç mevzuatına göre ilgili belgeleri imzalamaya, onaylamaya, kabul, uygun bulma veya katılmaya tam yetkili kuruluş demektir.

7. "Hazne", bir sera gazının veya bir sera gazının oluşumunda rolü bulunan bir öncü maddenin depolandığı iklim sisteminin bir unsuru veya unsurları anlamına gelir.

8. "Yutak", bir sera gazını, bir aerosolü veya bir sera gazının oluşumunda rolü bulunan bir öncü maddeyi atmosferden uzaklaştıran herhangi bir işlem, faaliyet veya mekanizma anlamına gelir.

9. "Kaynak" bir sera gazını, bir aerosolü veya bir sera gazının oluşumunda rolü bulunan bir öncü maddeyi atmosfere salan herhangi bir işlem veya faaliyet anlamına gelir.

MADDE 2

AMAÇ

İşbu Sözleşmenin ve Taraflar Konferansının benimseyebileceği herhangi bir ilgili yasal belgenin nihai amacı, Sözleşmenin ilgili hükümlerine göre, atmosferdeki sera gazı birikimlerini, iklim sistemi üzerindeki tehlikeli insan kaynaklı etkiyi önleyecek bir düzeyde durdurmayı başarmaktır. Böyle bir düzeye ekosistemin iklim değişikliğine doğal bir şekilde uyum sağlamasına, gıda üretiminin zarar görmeyeceği ve ekonomik kalkınmanın sürdürülebilir şekilde devamına izin verecek bir zaman dahilinde ulaşılmalıdır.

(* Madde başlıkları sadece okuyucuya yardımcı olmak amacıyla konulmuştur.

MADDE 3

İLKELER

Taraflara, Sözleşmenin amacına ulaşmak ve hükümlerini yerine getirmek için yapacakları eylemlerinde, diğer hususlar meyanında, aşağıdakiler yol gösterecektir:

1. Taraflar, iklim sistemini, eşitlik temelinde ve ortak fakat farklı sorumluluklarına ve güçlerine uygun olarak, insanoğlunun günümüz ve gelecek kuşakların yararı için korumalıdır. Dolayısıyla, Taraflardan gelişmiş ülkeler iklim değişikliği ve onun zararlı etkileri ile savaşımında öncülük etmelidir.

2. Sözleşmeye Taraf gelişme yolundaki ülkelerin, özellikle iklim değişikliğinin zararlı etkilerine karşı savunmasız olanların ve gelişme yolundaki ülkelere uyarınca gereğinden fazla veya anormal yük altında kalanların ihtiyaç ve özel koşulları tümüyle dikkate alınmalıdır.

3. Taraflar, iklim değişikliği nedenlerini önceden tahmin etmek, önlemek veya en aza indirmek ve zararlı etkilerini azaltmak için önleyici önlemler almalıdır. Ciddî veya önlenemez hasar tehlikesi olan durumlarda, tam bilimsel kesinliğin yokluğu, iklim değişikliğine ilişkin politikalar ve önlemlerin mümkün olduğu kadar etkin maliyetli ve en az harcamayla küresel yarar sağlayacak şekilde olmaları gerektiği de dikkate alınarak, bu önlemlerin ertelenmesine neden olarak kullanılmamalıdır. Bunu başarmak için bu tür politikalar ve önlemler değişik sosyo-ekonomik bağlamları dikkate almalı, kapsamlı olmalı, ilgili tüm sera gazı kaynaklarını, yutaklarını, haznelerini ve uygulamayı kapsamalı ve bütün ekonomik sektörleri ihtiva etmelidir. İklim değişikliğine cevap verme çabaları ilgili Taraflarca işbirliğiyle yerine getirilebilir.

4. Taraflar sürdürülebilir kalkınmayı destekleme hakkına sahiptir ve de desteklemelidirler.

İklim sistemini insanların neden olduğu değişikliğe karşı koruma politika ve önlemleri, Tarafların herbirinin özel koşullarına uygun olmalı ve iklim değişikliğine cevap verecek önlemleri almak için ekonomik gelişmenin gerekli olduğu dikkate alınarak, bu politika ve önlemler ulusal kalkınma programlarına entegre edilmelidir.

5. Taraflar, özellikle gelişme yolundaki Taraf ülkelerde sürdürülebilir ekonomik büyüme ve kalkınmaya yol açacak açık ve destekleyici bir uluslararası ekonomik sistemi teşvik etmek ve böylece iklim değişikliği sorunlarıyla daha iyi ilgilenebilmelerini sağlamak için işbirliği yapmalıdır. İklim değişikliğine karşı alınan önlemler, tek taraflı olanlar dahil, keyfi, haksız ayırıcı veya uluslararası ticarete gizli bir kısıtlama oluşturmak açılarından bir vasıta oluşturur nitelikte olmamalıdır.

MADDE 4

TAAHHÜTLER

1. Tüm taraflar, kendi ortak fakat farklı sorumluluklarını ve özgün ulusal ve bölgesel kalkınma önceliklerini, hedeflerini ve koşullarını dikkate alarak:

a) Taraflar Konferansınca uygun bulunacak mukayese edilebilir metodolojiler kullanarak, Montreal Protokolü ile denetlenmeyen tüm sera gazlarının insan kaynaklı salımları ve yutaklar tarafından uzaklaştırılanlara ilişkin ulusal envanteri, 12 nci madde uyarınca geliştirecek, dönemler itibarıyla güncelleştirecek, yayınlayacak ve Taraflar Konferansına sunulmak üzere hazır bulunduracaklardır.

b) Montreal Protokolü ile denetlenmeyen tüm sera gazlarının insan kaynaklı salımları ve yutaklar tarafından uzaklaştırılanlarını ele alarak, iklim değişikliğini azaltacak önlemleri içeren ulusal ve uygun durumlarda bölgesel programları ve iklim değişikliğine uyumu kolaylaştıracak önlemleri oluşturacak, uygulayacak, yayınlayacak ve düzenli olarak güncelleştireceklerdir.

c) Enerji, ulaştırma, sanayi, tarım, ormancılık ve atık yönetimi sektörleri dahil, tüm ilgili sektörlerde, Montreal Protokolü ile denetlenmeyen insan kaynaklı sera gazı salımlarını kontrol eden, azaltan veya önleyen uygulama ve işlemlerin teşvik ve geliştirilmesinde, uygulanmasında ve teknoloji transferi dahil yayılmasında işbirliği yapacaklardır.

d) Sürdürülebilir yönetimi teşvik edecek ve biyolojik kütleyle, ormanları ve okyanusları ve diğer kara, kıyı ve deniz ekosistemlerini de içerecek şekilde, Montreal Protokolü ile denetlenmeyen tüm sera gazı yutak ve haznelerinin korunması ve takviyesini işbirliği halinde teşvik edeceklerdir.

e) İklim değişikliği etkilerine uyum hazırlığında işbirliği yapacak, kıyı kuşaağı yönetimi, su kaynakları ve tarım ve özellikle Afrika'daki gibi kuraklık, çölleşme ve sellerden etkilenen alanların korunması ve rehabilitasyonu için uygun ve entegre planlar hazırlayacak ve geliştireceklerdir.

f) İklim değişikliğini azaltmak ve değişikliğe uyum sağlamak amacıyla alınan önlemler ve uygulanan projelerin ekonomi, halk sağlığı ve çevre kalitesi üzerinde zararlı etkilerini en aza indirmek amacıyla, örneğin ulusal düzeyde hazırlanacak etki değerlendirmeleriyle, uygun metodlar uygulamak suretiyle, iklim değişikliği mülahazalarını kendi sosyal, ekonomik ve çevresel politikalar ve eylemleri çerçevesinde mümkün olan en geniş şekilde dikkate alacaklardır.

g) İklim sistemi ile ilgili olarak, bilimsel, teknolojik, teknik, sosyo-ekonomik, sistematik gözlem ve çeşitli karşı stratejilerin ekonomik ve sosyal sonuçlarını ve iklim değişikliğinin nedenleri, etkileri, önemi ve zamanlaması konusunda mevcut belirsizlikleri daha iyi anlamak, azaltmak ya da ortadan kaldırmak amacıyla veri arşivlerinin geliştirilmesine destek verecek, işbirliği yapacaklardır.

h) İklim sistemi ve iklim değişikliği ve karşı stratejilerin ekonomik ve sosyal sonuçları hakkında bilimsel, teknolojik, teknik, sosyo-ekonomik ve hukukî bilginin tamamen, açıklık ve doğrulukla alışverişini teşvik için tümüyle işbirliği yapacaklardır.

i) İklim değişikliği ile ilgili olarak öğretim, eğitim ve kamu bilinci oluşturmakta ve hükümet dışı kuruluşlar da dahil olmak üzere bu işleme en geniş katılımı sağlamayı teşvik için işbirliği yapacak; ve

j) Uygulamayla ilgili bilgileri 12 nci maddeye göre Taraflar Konferansına ileteceklerdir.

2. Taraflardan gelişmiş ülkeler ve EK-I'de yer alan diğer Taraflar aşağıdaki hususları yerine getireceklerini taahhüt ederler:

a) Taraflardan herbiri, insan kaynaklı sera gazı salımlarını sınırlandırarak ve sera gazı yutaklarını ve haznelerini koruyarak ve takviye ederek iklim değişikliğini azaltmak için ulusal (1) politikalar benimseyecekler ve uygun önlemler alacaklardır. Bu politika ve önlemler, Sözleşmenin amacına uygun olarak, gelişmiş ülkelerin insan kaynaklı salımların uzun vadeli temayüllerini değiştirmede öncü rol oynayacaklarını gösterecek, içinde bulunduğumuz on yıl sonunda karbondioksit ve Montreal Protokolü ile kontrol edilmeyen diğer sera gazlarının insan kaynaklı salımlarının daha önceki seviyelerine geri çekilmeleri bu değişikliğe katkıda bulunacak ve Taraflardan herbirinin, bu amaç yönündeki küresel çabaya sağlayacakları eşit ve uygun katkılarda Tarafların başlangıç noktalarındaki ve yaklaşımlarındaki, ekonomik yapı ve kaynak temellerindeki, kuvvetli ve sürdürülebilir kalkınmayı devam ettirmeye olan ihtiyaçları, ellerindeki teknolojilere ilişkin farklılıklar ile diğer münferit koşullar dikkate alınacaktır. Bu Taraflar bu tür politika ve önlemleri diğer Taraflarla ortaklaşa uygulayabilecek ve Sözleşmenin, özellikle bu alt paragrafın amacının yerine getirilmesine katkıda bulunmakta diğer Taraflara yardım edebileceklerdir.

(1) Bu, bölgesel ekonomik bütünleşme kuruluşlarınca kabul edilen politikaları ve önlemleri içerir.

b) Bu yöndeki gelişmeyi desteklemek amacıyla, Tarafların herbiri Sözleşmenin kendisi açısından yürürlüğe girmesinden itibaren altı ay içerisinde ve daha sonra periyodik olarak ve 12 nci maddede uyarınca, yukarıdaki (a) alt paragrafında belirtilen politikalarına ve önlemlerine ilişkin ve karbondioksit ve Montreal Protokolü ile denetlenmeyen diğer sera gazlarının insan kaynaklı salımlarının ayrı ayrı veya ortak olarak 1990 yılı seviyesine çekilmesi amacı ile, altparagraf (a)'da belirtilen dönemde Montreal Protokolü ile denetlenmeyen sera gazlarının beklenen insan kaynaklı salımı ve yutaklar tarafından uzaklaştırılması hakkında ayrıntılı bilgi vereceklerdir.

Bu bilgi, 7 nci madde uyarınca Taraflar Konferansının ilk oturumunda ve daha sonra periyodik olarak gözden geçirilecektir.

c) Kaynaklardan çıkan sera gazı salımlarının ve yutaklar vasıtasıyla uzaklaştırılmalarının yukarıdaki (b) alt paragrafı uyarınca yapılacak hesaplamalarının, yutakların fiili kapasitesi ve gazların iklim değişikliğine katkıları dahil, mümkün olan en iyi bilimsel bilgilere dayandırılması gerekecektir. Taraflar Konferansı ilk oturumunda bu hesaplamalar için metodolojiyi tezekkür edip kararlaştıracak ve daha sonra muntazaman gözden geçirecektir.

d) Taraflar Konferansı ilk oturumunda yukarıdaki (a) ve (b) alt paragraflarının uygunluğunu gözden geçirecektir. Bu gözden geçirme, ilgili teknik, sosyal ve ekonomik enformasyonun yanısıra iklim değişikliği hakkındaki mevcut en iyi bilimsel enformasyon ve değerlendirme ışığında yapılacaktır.

Bu gözden geçirmeye istinaden, Taraflar Konferansı yukarıdaki (a) ve (b) alt paragraflarına değişikliği de içerebilecek uygun bir hareket tarzı benimseyebilecektir. Taraflar Konferansı ilk oturumunda yukarıdaki (a) alt paragrafında belirtilen ortak uygulamaya ilişkin kısıtlar hakkında kararlar alacaktır. Alt paragraflar (a) ve (b)'nin ikinci bir gözden geçirilişi en geç 31 Aralık 1998'den önce yapılacak, daha sonra ise, Sözleşmenin amacı yerine getirilmeye kadar, Taraflar Konferansınca kararlaştırılacak aralıklarla muntazaman gözden geçirecektir.

e) Bu Taraflardan herbiri:

(i) Diğer Taraflarla, Sözleşmenin amacının yerine getirilmesi için geliştirilmiş ilgili ekonomik ve idarî birimlerle gerektiği veçhile eşgüdümü sağlayacaklardır; ve

(ii) Montreal Protokolü ile denetlenmeyen insan kaynaklı sera gazlarının daha yüksek seviyelere ulaşmasına yolaçan faaliyetleri teşvik edici politikalar ve uygulamaları teşhis edip dönemsel olarak gözden geçireceklerdir.

f) Taraflar Konferansı, Ek-I ve II'deki listelere gerekebilecek değişiklikleri getirmek konusunda karar almak amacıyla, mevcut bilgiyi, ilgili Tarafın onayıyla, 31 Aralık 1998'den geç olmamak üzere gözden geçirecektir.

g) Ek-I'e dahil olmayan herhangi bir Taraf, onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesinde veya daha sonra herhangi bir zaman Depoziter'e yukarıdaki (a) veya (b) alt paragrafı ile bağlı kalmak istediğini bildirebilir. Depoziter diğer imzacıları ve Tarafları bu bildirimden haberdar edecektir.

3. Gelişmiş ülke Tarafları ve Ek-II'deki diğer Gelişmiş Taraflar, gelişme yolundaki ülke Taraflarının Madde 12, paragraf 1 tahtında üstlendikleri yükümlülükleri yerine getirirken ortaya çıkan, üzerinde mutabık kalınmış tüm masrafların karşılanması için yeni ve ek malî kaynakları sağlayacaktır. Gelişmiş ülke Tarafları aynı zamanda, gelişme yolundaki ülke Taraflarının bu maddenin 1 inci paragrafı kapsamındaki önlemlerin uygulanmasının gerektirdiği, gelişme yolundaki bir Taraf- la, 11 inci maddede atıfta bulunulan uluslararası kuruluş veya kuruluşlar arasında bu maddeye uygun olarak üzerinde anlaşmaya varılan, malî kaynakları, teknoloji transferi de dahil, karşılayacaklardır. Bu taahhütlerin uygulanması, fon akışındaki yeterlilik ve öngörülebilirlik ihtiyacını ve gelişmiş ülkeler arasında uygun külfet paylaşımının önemini dikkate alacaktır.

4. Gelişmiş ülke Tarafları ve Ek-II'de yer alan diğer gelişmiş Taraflar, iklim değişikliğinin zararlı etkilerine en fazla açık gelişme yolundaki ülkelerin bu zararlı etkilere uyum sağlama için yapacakları masrafların karşılanmasına yardım edeceklerdir.

5. Gelişmiş Ülke Tarafları ve Ek-II'de yer alan diğer gelişmiş Taraflar, diğer, özellikle gelişme yolundaki ülkeler Taraflarına Sözleşme hükümlerini uygulayabilmelerini teminen, çevreye uyumlu teknolojiler ve bilgi transferi veya bunlara erişilmesini sağlamak için uygun görülecek teşvik, kolaylık ve finansman tedbirlerini sağlayacaklardır. Bu süreçte, gelişmiş ülke Tarafları, gelişme yolundaki ülke Taraflarının yerel kapasitelerinin ve teknolojilerinin geliştirilmesini ve güçlendirilmesini destekleyeceklerdir. Bunu yapabilecek durumdaki diğer Taraflar ve örgütler de bu tür teknolojilerin transferinin kolaylaştırılmasında yardımcı olabileceklerdir.

6. Taraflar Konferansınca, pazar ekonomisine geçiş sürecinde bulunan Ek-I'de yer alan Taraflara, Montreal Protokolü ile denetlenmeyen sera gazlarının insan kaynaklı salımlarının tarihi seviyelerinin, bir referans olarak seçilmesinin nazarı dikkate alınması dahil, bu Tarafların iklim değişikliği konusuna eğilebilme yeteneklerini kuvvetlendirmek amacıyla, yukarıdaki 2 nci paragraftaki taahhütlerinin uygulanmasında belli bir dereceye kadar esneklik tanınacaktır.

7. Gelişme yolundaki ülke Taraflarının Sözleşmeden doğan taahhütlerini yerine getirmelerindeki başarı derecesi, gelişmiş ülke Taraflarının Sözleşme kapsamındaki malî kaynaklar ve teknoloji transferine dair taahhütlerini yerine getirmedeki etkinliğe bağımlı olacak, ekonomik ve sosyal kalkınma ve fakirliğin ortadan kaldırılmasının gelişme yolundaki ülke Tarafları açısından birinci ve en önemli öncelik olduğu hususu tümüyle dikkate alınacaktır.

8. Taraflar, bu Maddedeki taahhütlerin uygulanmasında, gelişme yolundaki ülke Taraflarının iklim değişikliğinin zararlı etkilerinden ve/veya karşı önlemlerin alınmasından kaynaklanan özgün gereksinimlerini ve endişelerini karşılamak için malî kaynak, sigorta ve teknoloji transferi sağlamayla ilişkili girişimleri de içerecek şekilde, Sözleşme kapsamında hangi eylemlerin gerekli olduğunu, başta aşağıdakilere ilişkin olmak üzere tümüyle gözönünde bulunduracaklardır:

- a) Küçük ada ülkeleri;
- b) Alçak konumlu kıyı alanları bulunan ülkeler;
- c) Kurak ve yarı-kurak alanları, ormanlaştırılmış alanları ve orman çürümesine karşı hassas alanları bulunan ülkeler;
- d) Doğal afetlere mütemayil alanları bulunan ülkeler;
- e) Kuraklığa ve çölleşmeye karşı hassas alanları bulunan ülkeler;
- f) Yüksek kentsel atmosfer kirliliğine sahip alanları bulunan ülkeler;
- g) Dağlık ekosistemleri dahil, hassas ekosistemlere sahip alanları bulunan ülkeler;
- h) Ekonomileri, büyük ölçüde fosil yakıtların üretiminden, işlenmesinden, ihracaatından ve/veya tüketiminden ve fosil yakıtlarla ilişkili enerji-yoğun ürünlerden gelen gelire bağımlı ülkeler; ve
- i) Denize çıkışı olmayan ve transit ülkeler;

Bunların dışında, Taraflar Konferansı, gerektiği ölçüde bu paragrafla ilgili eylemler yapabilir.

9. Taraflar, teknoloji finansmanı ve transferiyle ilgili eylemlerinde, en az gelişmiş ülkelerin özgün ihtiyaç ve durumlarını tümüyle dikkate alacaktır.

10. Taraflar, 10 uncu Madde uyarınca, Sözleşmenin taahhütlerini yerine getirirken Tarafların, özellikle ekonomileri iklim değişikliğine karşı önlemlerin uygulanmasının olumsuz etkilerine hassas gelişme yolundaki ülke Taraflarının durumlarını dikkate alacaktır. Bu özellikle, ekonomileri büyük ölçüde fosil yakıtların üretimine, işlenmesine, ihracatına ve/veya fosil yakıtlarla ilişkili enerji yoğun ürünlerin tüketimine bağımlı bulunan; ve/veya fosil yakıt kullanıp, diğer alternatiflere dönüşümde ciddi güçlükleri bulunan Taraflar için geçerlidir.

MADDE 5

ARAŞTIRMA VE SİSTEMATİK GÖZLEM

Taraflar, 4 üncü Maddenin 1 (g) paragrafı kapsamındaki taahhütlerini yerine getirirken:

a) Bu alandaki gereksiz çifte çabaları en aza indirme ihtiyacını da dikkate alarak, araştırma, veri toplama ve sistematik gözlem faaliyetlerinin tanımlanmasını, yönetilmesini ve değerlendirilmesini amaçlayan, uluslararası ve hükümetlerarası programları, şebekeleri, yerine göre, destekleyecekler ve daha fazla geliştirecekler;

b) Özellikle gelişme yolundaki ülkelerdeki sistematik gözlemleri ve ulusal düzeydeki bilimsel ve teknik araştırma kapasiteleri ve kabiliyetleri güçlendirmek amacıyla matuf uluslararası ve hükümetlerarası çabaları desteklemek ve ulusal yetki alanı dışından elde edilen veri ve analizlere erişilmesini ve karşılıklı değişimini teşvik edecekler; ve

c) Gelişme yolundaki ülkelerin özel endişelerini ve ihtiyaçlarını dikkate alacak ve iç kapasiteleri ve kabiliyetlerini yukarıdaki (a) ve (b) altparagraflarında atıfta bulunulan çabalara katılmaları amacıyla geliştirmelerinde işbirliği yapacaklardır.

MADDE 6

ÖĞRETİM, EĞİTİM VE KAMU BİLİNÇLENDİRİLMESİ

Taraflar, 4 üncü Maddenin, 1 (i) paragrafı kapsamındaki taahhütlerini yerine getirirken:

a) Ulusal yasalarına, yönetmeliklerine ve kapasitelerine göre, ulusal, yerine göre altbölge ve bölge düzeylerinde, aşağıdaki hususları destekleyecek ve kolaylaştıracaklardır;

(i) İklim değişikliği ve etkileri konusunda kamu eğitimi ve bilinçlendirilmesi programları geliştirilmesi ve uygulanması;

(ii) İklim değişikliği ve etkileri konusundaki bilgiye kamunun erişmesi;

(iii) İklim değişikliği ve etkilerine karşı konulmasına ve uygun karşı strateji geliştirilmesine kamunun katılımı; ve

(iv) Bilimsel, teknik ve idarî personelin eğitimi.

b) Aşağıdaki hususlarda, yerine göre mevcut organları kullanarak, uluslararası düzeyde işbirliği yapacak ve teşvik edeceklerdir;

(i) İklim değişikliği ve etkileri hakkında eğitsel ve kamu bilinçlendirilmesi malzemelerinin geliştirilmesi ve değişimi; ve

(ii) Ulusal kurumların güçlendirilmesini ve bu alandaki uzmanların, özellikle gelişme yolundaki ülkelerdeki uzmanların eğitimi için personel değişimi veya görevlendirilmesini de içerecek şekilde, öğretim ve eğitim programları geliştirilmesi ve uygulanması.

MADDE 7

TARAFLAR KONFERANSI

1. Aşağıdaki ilkeler uyarınca bir Taraflar Konferansı oluşturulmuştur.

2. Taraflar Konferansı, bu Sözleşmenin en yüksek organı olarak, Sözleşmenin ve Taraflar Konferansının kabul edeceği tüm hukuki belgelerin uygulanmasını düzenli olarak gözden geçirecek ve Sözleşmenin etkili biçimde uygulanmasını teşvik için, yetkisi dahilindeki gerekli kararları alacaktır. Bu bağlamda Taraflar Konferansı:

a) Tarafların yükümlülüklerini ve Sözleşme kapsamındaki kurumsal düzenlemeleri, Sözleşmenin amacı ışığında, uygulanmasından kazanılan deneyim ve bilimsel ve teknolojik bilgi gelişiminin ışığında dönemsel olarak inceleyecek;

b) İklim değişikliği ve etkilerine karşı Taraflarca kabul edilen önlemlerle ilgili bilgi değişimini, Tarafların değişik koşulları, sorumlulukları ve kabiliyetleri ve Sözleşme altındaki taahhütlerini dikkate alarak teşvik edecek ve kolaylaştıracak;

c) İki veya daha çok Tarafın talebi üzerine, iklim değişikliği ve etkilerine karşı Taraflarca alınan önlemlerin eşgüdümünü, Tarafların değişik koşulları, sorumlulukları ve kabiliyetleri ve Sözleşme altındaki taahhütlerini dikkate alarak kolaylaştıracak;

d) Sözleşmenin amaç ve hükümlerine uygun olarak, sera gazlarının kaynaklar tarafından salımı ve yutaklar tarafından emilmesine ilişkin dökümün yapılması ve diğerleri meyanında salımı sınırlandırmak ve bu gazların emilmesini güçlendirmek amacıyla alınan tedbirlerin etkilerinin hesaplanması için, Taraflar Konferansının kararlaştıracağı uygun metodların dönemsel olarak geliştirilmesini ve hazırlanmasını teşvik edecek ve yönetecek;

e) Sözleşmenin hükümleri çerçevesinde kendisine ulaşan bütün bilgilere dayanarak, Sözleşmenin taraflarca uygulanmasını ve uygulanması halinde alınan tedbirlerin toplam etkilerini, özellikle çevresel, ekonomik ve sosyal etkilerini, bunların toplam sonuçlarını ve Sözleşmenin hedefleri doğrultusunda kaydedilen gelişmeleri değerlendirecek;

f) Sözleşmenin uygulanması ile ilgili dönemsel raporları inceleyecek, kabul edecek ve ilan edilmesini sağlayacak;

g) Sözleşmenin uygulanması için gereken bütün sorunlara öneriler getirecek;

h) 4 üncü Maddenin 3, 4 ve 5 inci fıkralarına ve 11 inci Maddeye uygun olarak gerekli mali kaynakları harekete geçirmeye çalışacak;

i) Sözleşmenin uygulanması için gerekliliğine karar verilen alt organları kuracak;

j) Alt organlarının raporlarını inceleyecek ve onları yönlendirecek;

k) Kendisi ve yardımcı organlardan herhangi biri için oybirliği ile tüzük ve malî yönetmelik kuralları saptayacak ve onaylayacak;

l) Gerektiğinde ilgili uluslararası örgütlerin, hükümetlerarası ve hükümet dışı kuruluşların yardımlarını, desteklerini ve sağladıkları bilgileri isteyecek ve kullanacak;

m) Sözleşmenin hedefine ulaşabilmek için, gerekli diğer görevlerin yanı sıra Sözleşmenin kendisine verdiği diğer görevleri de ifa edecektir.

3. Taraflar Konferansı Birinci Oturumunda, kendi ve Sözleşme tarafından oluşturulan ve alt organların Sözleşmenin öngördüğü karar alma mekanizması ile kapsanmayan sorunlara ilişkin karar alma usullerini de kapsayan İçtüzüğünü kabul eder. Bu usuller farklı kararların kabul edilmesi için ne tür çoğunluk gerektiğini belirtebilir.

4. Taraflar Konferansının Birinci Oturumu, 21 inci maddede onaylanmış olan geçici Sekreteryaya tarafından toplantıya çağrılacak ve toplantı Sözleşmenin yürürlüğe girişinden sonra en geç bir sene içinde yapılacaktır. Daha sonra, Taraflar Konferansı kararda değişiklik yapmaz ise, senede bir kere olağan oturum yapacaktır.

5. Taraflar Konferansı, Konferansın gerekli gördüğü hallerde, veya Taraflardan birinin yazılı isteği üzerine Sekreteryanın sözkonusu isteği Taraflara göndermesinden sonraki altı ay içerisinde, Tarafların en az üçte biri tarafından onaylanması şartı ile, olağanüstü oturumlar yapar.

6. Birleşmiş Milletler Teşkilatı, Birleşmiş Milletler'in uzman kuruluşları ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ile Sözleşmeye taraf olan ve taraf olmayıp gözlemci statüsünde bulunan devletler, Taraflar Konferansı oturumlarında gözlemci sıfatıyla temsil edilebilirler. Taraflar Konferansı oturumuna gözlemci sıfatıyla temsil edilmeyi arzu ettiklerini Sekreteryaya haber vermiş olan, Sözleşmenin kapsadığı konularda yetkili Ulusal, Uluslararası, Hükümet veya Hükümetdışı tüm kurum ve kuruluşlar, var olan Tarafların en az üçte birinin reddi bulunmaması kaydı ile bu sıfatla kabul edilebilirler. Gözlemcilerin kabulü ve katılımı Taraflar Konferansının kabul ettiği İçtüzüğe tabi olacaktır.

MADDE 8 SEKRETARYA

1. Bir Sekreteryaya kurulmuştur.
2. Sekreteryanın işlevleri şunlar olacaktır:
 - a) Taraflar Konferansı ve Konferansın Sözleşme gereğince oluşturulan alt organları için oturumlar düzenlemek ve bunlara gerekli hizmetleri vermek;
 - b) Kendisine sunulan raporları toplamak ve dağıtmak;
 - c) Taraflar ve bunlar içinde özellikle gelişme yolundaki ülke taraflarına talepleri üzerine Sözleşme hükümleri uyarınca gereken bilgilerin toplanmasında ve dağıtılmasında yardım etmek;
 - d) Faaliyetleri hakkında raporlar düzenleyip Taraflar Konferansına sunmak;
 - e) Diğer ilgili uluslararası organların Sekreteryaları ile gereken işbirliğini sağlamak;
 - f) Görevini etkin bir biçimde yerine getirmek için Taraflar Konferansının gözetimi altında, gerekli olabilecek idarî ve akdî tasarruflarda bulunmak; ve
 - g) Sözleşme veya protokollerin herhangi birinde belirtilen diğer Sekreteryaya işlevlerini ve Taraflar Konferansının belirleyeceği diğer işlevleri yerine getirmek.
3. Taraflar Konferansı, birinci oturumunda, bir daimi Sekreteryaya atayacak ve işlevi için gereken düzenlemeleri yapacaktır.

MADDE 9

BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ALT DANIŞMA ORGANI

1. Taraflar Konferansına ve gerektiğinde diğer alt organlara Sözleşme ile ilgili bilimsel ve teknolojik meseleler hakkında zamanında bilgi ve görüş vermekle görevli bir bilimsel ve teknolojik alt danışma organı kurulmuştur. Bütün Tarafların katılımına açık olacak bu organın faaliyeti birçok bilim dalını kapsayacaktır. Bu organ, hükümetlerin ilgili uzmanlık alanlarında yetkili temsilcilerden oluşacaktır. Organ, Taraflar Konferansına çalışmalarının tüm yönleri hakkında düzenli olarak rapor sunacaktır.
2. Taraflar Konferansının velayeti altında hareket eden ve yetkili uluslararası organların çalışmalarına dayanan bu organın görevleri şunlardır:
 - a) İklim değişikliği ve bunun etkilerine ilişkin bilimsel bilgilerin durum değerlendirmesini yapmak;
 - b) Sözleşmenin uygulanması çerçevesinde alınan tedbirlerin bilimsel etkileri açısından değerlendirmeler yapmak;
 - c) Yenilikçi ve verimli teknolojiler ile "know-how" belirleyecek, bunların gelişmelerini teşvik edici yolları gösterecek ve transferlerini sağlamak;
 - d) İklim değişikliği konusunda, bilimsel programlar, araştırma-geliştirme için uluslararası işbirliğinin yanısıra, gelişme yolundaki ülkelerin iç kapasitelerini artırmaları için yardım imkânları hakkında tavsiyelerde bulunmak;
 - e) Taraflar Konferansı ve alt organların bu organa yönelttiği bilimsel, teknolojik ve metodolojik soruları cevaplandırmak.
3. Bu organın işlevleri ve görev talimatı Taraflar Konferansınca daha ayrıntılı hale getirilebilir.

MADDE 10

UYGULAMA ALT ORGANI

1. Sözleşmenin etkinlikle uygulanmasının gözden geçirilmesi ve değerlendirilmesini sağlamak için, Taraflar Konferansına yardımcı olacak bir uygulama alt organı kurulmuştur. Bu organ, tüm tarafların katılımına açık olup, iklim değişikliği ile ilgili meselelerde uzman olan devlet temsilcilerinden oluşacaktır. Organ, Taraflar Konferansına çalışmalarının tüm veçheleri konusunda düzenli olarak rapor sunacaktır.

2. Taraflar Konferansının velayeti altında hareket eden bu organın görevleri şunlardır:

- a) İklim değişikliği ile ilgili en son bilimsel değerlendirmelerin ışığında, Taraflarca alınan tedbirlerin topyekün etkilerini değerlendirmek üzere, 12 nci Maddenin 1 inci paragrafı uyarınca iletilen bilgileri dikkate almak;
- b) Taraflar Konferansının 4 üncü Maddenin 2 (d) paragrafında öngörülen değerlendirmeleri yapmasına yardım için, 12 nci Madde 2 nci paragraf uyarınca iletilen bilgileri incelemek;
- c) İhtiyaçlar itibari ile kararlarının hazırlanması ve uygulanmasında Taraflar Konferansına yardım etmek.

MADDE 11

MALÎ MEKANİZMA

1. Teknoloji transferi içinde olmak üzere, malî kaynakları bağış veya kolaylıklar yoluyla temin eden mekanizma tanımlanmıştır. Bu mekanizma Sözleşmeye ilişkin politikalarını, program önceliklerini ve yeterlilik kriterlerini saptayacak olan Taraflar Konferansına bağlı ve sorumlu olacaktır. İşlevi, bir veya birden fazla mevcut uluslararası birimlere verilecektir.

2. Malî mekanizma, şeffaf bir yönetim sistemi çerçevesinde, tüm tarafların eşit ve dengeli temsilini esas almıştır.

3. Taraflar Konferansı ve malî mekanizmanın uygulanmasını yapacak birim veya birimler, yukarıdaki paragraflara yürürlük kazandırmak üzere aşağıdakileri içerecek düzenlemeler üzerinde mutabık olacaklardır.

a) İklim değişikliğine karşı koymak için finanse edilen projelerin Taraflar Konferansı tarafından belirlenmiş olan politikalara, program önceliklerine ve yeterlilik kriterlerine uygunluğunu sağlayacak usuller;

b) Politikaların, program önceliklerinin ve yeterlilik kriterlerinin ışığında, belirli fon tahsisi kararlarının tekrar ele alınabilme usulleri;

c) Birim ve birimler tarafından Taraflar Konferansına 1 inci fıkrada mezkûr sorumluluk prensibine uygun olarak, malî işlemler hakkında düzenli raporlar sunulması mecburiyeti;

d) İşbu Sözleşmenin uygulanması için gerekli ve mevcut malî tutarın önceden anlaşılabilir ve tanımlanabilir bir şekilde belirlenmesi ve bu miktarın dönemsel olarak gözden geçirilme koşulları.

4. Taraflar Konferansı, birinci oturumunda, 21 inci Maddenin 3 üncü paragrafında öngörülen geçici düzenlemeleri inceleyerek ve gözönünde bulundurarak, yukarıdaki hükümlere etkinlik kazandırmak için gerekli düzenlemeleri yapacak ve bunların sürdürülüp sürdürülmeyeceklerini kararlaştıracaktır. Bundan sonra, dört yıl dahilinde, Taraflar Konferansı, mekanizmanın durumunu gözden geçirecek ve uygun önlemleri alacaktır.

5. Sözleşmenin uygulanması için, gelişmiş Taraf ülkeler ikili, bölgesel veya çok taraflı yollarla malî kaynak sağlayabilecekler ve gelişme yolundaki Taraf ülkeler bu kaynaklardan yararlanabileceklerdir.

MADDE 12

UYGULAMAYLA İLGİLİ BİLGİ İLETİŞİMİ

1. Tarafların herbiri, 4 üncü Maddenin 1 inci paragrafı uyarınca Sekretarya kanalı ile Taraflar Konferansına aşağıdaki hususlarda bilgi iletir:

a) İmkânları elverdiği ölçüde, Taraflar Konferansının üzerinde anlaşacağı ve kullanımını teşvik edeceği karşılaştırılabilir metodları kullanarak, Montreal Protokolünce kontrolü öngörülmeyen bütün sera gazlarının kaynaklar tarafından insan kaynaklı salımı ve yutaklar tarafından emilmesinin ulusal envanteri;

b) Sözleşmenin uygulanması için Tarafın aldığı veya almayı öngördüğü önlemlerin genel bir tanımı;

c) Tarafın, Sözleşmenin hedefine ulaşılabilmesi için uygun olduğu takdirde, Dünyadaki emisyon eğilimlerini saptamak için gerekli veriler dahil, bildirisinde yer almasını uygun bulduğu bilgileri.

2. Her Gelişmiş Taraf ülke ve Ek-I'e dahil Tarafların herbiri aşağıdaki bilgileri bildirisine dahil edecektir:

a) 4 üncü Madde 2 (a) ve 2 (b) paragrafları altındaki taahhütlerini uygulamak için benimsediği politikaların ve önlemlerin ayrıntılı tanımını;

b) Hemen yukarıdaki (a) alt paragrafında zikredilen politikaların ve önlemlerin, 4 üncü madde 2 (a) paragrafında belirtilen süre zarfında sera gazlarının kaynaklar tarafından insan kaynaklı salımı ve yutaklar tarafından emilmesi üzerindeki etkilerinin özgün bir tahminini,

3. Ayrıca, herbir gelişmiş Taraf ülke ve Ek-II'de yer alan diğer herbir gelişmiş Taraf, 4 üncü Maddenin 3, 4 ve 5 inci paragrafları uyarınca aldığı önlemlerin ayrıntılarını verir.

4. Gelişme Yolundaki Taraf ülkelerin gönüllü olarak, projelerin icrası için gereken teknolojileri, malzemeleri, donanımı, teknikleri veya uygulamaları belirterek, mümkün olduğu takdirde, projelerin sera gazlarının salımı ve emilmesi sonucu oluşacak bütün ek giderlerinin gelişmelerin ve beklenilecek avantajların bir tahminini yaparak, finanse edilecek projeler önermeleri mümkündür.

5. Her Gelişmiş Taraf Ülke ve Ek-I'de yer alan herbir Taraf, Sözleşmenin kendileri için yürürlüğe girmesinden sonra altı ay içinde, bir ilk bildirim sunacaktır. Listelerde yer almayan herbir Taraf Sözleşmenin kendisi için yürürlüğe girmesinden veya 4 üncü Maddenin 3 üncü paragrafı uyarınca malî kaynakların eline geçmesinden itibaren üç sene içinde ilk bildirimini sunacaktır. En az gelişmiş Taraf ülkeler, ilk bildirimlerini sunacakları tarih hakkında serbestirler. Daha sonra, tüm Taraflarca hangi sıklıkta bildirim yapılacağı bu paragrafın öngördüğü değişik bildirim tarihlerini dikkate alarak Taraflar Konferansınca belirlenecektir.

6. Taraflarca bu madde uyarınca yapılan bilgi iletişimi Sekretarya tarafından Taraflar Konferansına ve ilgili alt organlara en kısa sürede iletilir. Gerekirse, Taraflar Konferansı bilgi iletişimi usullerini tekrar gözden geçirebilir.

7. Gelişme yolundaki ülke Taraflarının isteği üzerine, İlk Oturumundan itibaren Taraflar Konferansı, 4 üncü Madde uyarınca alınan karşı önlemler ve önerilen projelerin uygulanması için gereken malî ve teknik ihtiyacın belirlenmesi, ve bu madde uyarınca bilgilerin iletişimi ve bir araya getirilmesi için gerekecek malî ve teknik desteği sağlamak için tedbirler alacaktır. Bu destek uygun oldukça, Taraflar, yetkili uluslararası kuruluşlar veya Sekretarya tarafından bu kuruluşlardan hangisi uygun görülür ise, sağlanabilir.

8. Herhangi bir Taraf Grubu, Taraflar Konferansına önceden bildirmek ve Taraflar Konferansınca belirlenmiş esaslarına uymak şartı ile, verecekleri ortak bir bildirim ile bu madde uyarınca yerine getirmek durumunda oldukları yükümlülüklerini yerine getirdiklerini bildirebilirler, böyle bir bildirim, bildirim içinde yer alan herbir Tarafın Sözleşme uyarınca üzerine düşeni yerine getirdiği hakkındaki bilgiyi içermesi gereklidir.

9. Sekretarya'ya ulaşan ve Taraflar Konferansı tarafından belirlenecek kriterlere göre bir Tarafın gizli olduğunu belirttiği bilgiler, incelenmesi ve bildirim uyarınca kendisine ulaşması öngörülen organlardan birine iletilmeden önce, gizliliğini korumak için Sekretarya tarafından biraraya getirilecektir.

10. 9 uncu paragraf saklı kalmak ve herhangi bir Tarafın her zaman bildirisini kamuoyuna sunma imkânına halel getirmeksizin, Tarafların bu maddenin uygulanması ile ilgili sunduğu bildirimleri, Sekretarya Taraflar Konferansına sunduğu zamanda, kamuoyunun da bilgisine getirecektir.

MADDE 13

UYGULAMAYA İLİŞKİN SORULARIN KARARA BAĞLANMASI

Taraflar Konferansı, Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin soruların karara bağlanması için, birinci oturumunda, Tarafların istekleri üzerine hizmetlerine sunulacak çok taraflı bir danışma süreci oluşturmayı tezekkür edecektir.

MADDE 14

ANLAŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

1. İlgili Taraflar, Sözleşmenin yorumu veya uygulanması ile ilgili olarak iki veya daha fazla Taraf arasında anlaşmazlık çıkması halinde, müzakere veya kendi tercihlerine göre diğer barışçıl yollara başvurarak bu anlaşmazlığın çözümüne çalışırlar.

2. Bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı olmayan bir Taraf, Sözleşmeyi onay, kabul, uygun bulma veya katılım safhalarında, veya daha sonra herhangi bir zamanda, Depozitere Sözleşmenin uygulanması veya yorumu ile ilgili bir anlaşmazlığa ilişkin bir yazılı belge sunarak bir beyanda bulunduğu, aynı yükümlülüğü kabul eden bütün Taraflara karşı hukuken ve özel bir anlaşma olmaksızın aşağıdakilerin zorunluluk olduğunu kabul etmiş olmaktadır:

a) Anlaşmazlığın Uluslararası Adalet Divanına götürüleceği, tabi ve/veya;

b) Mümkün olur olmaz, Taraflar Konferansının hakemliğe ayrılmış bir eki ile kabul edeceği prosedür uyarınca karar verileceği,

Bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı olan bir Taraf, hakemlik konusunda (b) altparagrafında öngörülen prosedür uyarınca, benzeri bir bildiri yapabilir.

3. Yukarıdaki 2 nci paragraf uyarınca yapılan bir bildiri, bildiride belirtilen süre sona erinceye veya bu bildirin feshini yazılı olarak Depozitere tevdi edilmesini izleyen üç ayın sonuna kadar yürürlükte kalır.

4. Anlaşmazlık halinde bulunan taraflar aksine karar vermedikçe, yeni bir beyanın sunulması, bir bildirin iptalinin tebligatı edilmesi veya bir bildirin süresinin sona ermesi, Uluslararası Adalet Divanına veya Hakem Mahkemesine sunulmuş işlemleri hiçbir şekilde etkilemez.

5. Yukarıdaki 2 nci paragraf saklı kalmak kaydıyla, eğer Taraflardan birinin diğerine aralarında anlaşmazlık olduğunu duyurduğu tarihten sonra oniki aylık bir süre içinde, ilgili Taraflar 1 inci paragraftaki belirtilen yolları kullanarak aralarındaki anlaşmazlığı giderememişler ise, anlaşmazlığa düşen Taraflardan birinin isteği üzere, anlaşmazlığın giderilmesi için uzlaşma yoluna başvurulur.

6. Anlaşmazlığa düşen Taraflardan birinin isteği üzere bir uzlaşma komisyonu kurulacaktır. Komisyon, ilgili Tarafların her biri tarafından atanan eşit sayıda üyelere ve bu üyelere müşterek olarak seçilen bir Başkandan oluşur. Komisyon, Tarafların iyi niyetle inceleyeceği bir Tavsiye sunar.

7. Mümkün olur olmaz, Taraflar Konferansınca, uzlaşmaya ayrılan ek ile tamamlayıcı uzlaşma usulleri kabul edilecektir.

8. Belge aksini gerektirmediği takdirde, işbu maddenin hükümleri, Taraflar Konferansının kabul edebileceği herhangi bir ilgili hukukî belgeye uygulanır.

MADDE 15

SÖZLEŞMEYE DEĞİŞİKLİKLER

1. Herhangi bir Taraf Sözleşmeye değişiklik önerebilir.

2. Sözleşmede yapılacak değişiklikler, Taraflar Konferansının bir olağan oturumunda kabul edilir. Sözleşmede yapılması önerilen herhangi bir değişiklik metni, önerinin kabul edilmesi için sunulduğu toplantıdan en az altı ay önce Sekreteryaya tarafından Taraflara iletilir. Sekreteryaya ayrıca önerilen değişiklikleri, Sözleşmeyi imzalayanlara ve bilgi için Depoziter'e bildirir.

3. Taraflar, Sözleşmeye yapılması önerilen her değişiklik üzerinde, oybirliğiyle mutabakata varılması için her çabayı sarfeder. Eğer bu yönde sarf edilen bütün çabalar sonuçsuz kalır ve herhangi bir mutabakat sağlanamaz ise, son çare olarak hazır bulunan ve oy kullanan Tarafların dörtte üçünün oy çoğunluğu ile değişiklik kabul edilir. Depoziter, Sekreteryaya tarafından kendisine bildirilen onaylanmış değişikliklerin kabulleri için, bütün Taraflara iletir.

4. Bir değişiklik için kabul belgeleri Depoziter'e tevdi edilir. 3 üncü paragraf uyarınca kabul edilen bir değişiklik Sözleşmeye Tarafların dörtte üçünün kabul belgelerinin Depozitere ulaştığı tarihten sonraki doksanıncı günden itibaren, kabul etmiş olan Taraflar için yürürlüğe girer.

5. Değişiklik diğer herhangi bir Taraf için, sözkonusu değişiklik ile ilgili kabul belgesini Depozitere tevdi ettiği tarihten sonraki doksanıncı günden itibaren, değişiklik yürürlüğe girer.

6. Bu Maddenin amaçları doğrultusunda, "hazır bulunan ve oy kullanan Taraflar" deyimi, oylamada hazır bulunan ve olumlu veya olumsuz oy veren Taraflar anlamındadır.

MADDE 16

SÖZLEŞME EKLERİNİN KABULÜ VE DEĞİŞİKLİĞİ

1. Sözleşmenin ekleri onun ayrılmaz bir parçasını oluşturacaktır ve, aksi açıkça ifade edilmedikçe, Sözleşmeye yapılan bütün atıflar eklerine de yapılmış addolunur. 14 üncü madde 2 (b) ve 7 nci paragraflarındaki hükümlere halel getirmeksizin, ekler, listelerden, formlardan ve bilimsel, teknik, işlemsel ve idarî özellikteki diğer tanımlayıcı belgelerden oluşmakla sınırlanmış olacaktır.

2. Sözleşmenin ekleri 15 inci Maddenin 2, 3 ve 4 üncü paragraflarında tanımlanmış olan usullere göre, önerilecek ve kabul edilecektir.

3. Yukarıdaki 2 nci paragraf uyarınca kabul edilen bir ek, Depoziterin kabul edildiğini Taraflara bildirdiği tarihten altı ay sonra, bu süre içinde Depozitere sözkonusu eki red ettiğini yazılı olarak bildiren Taraflar için hariç olmak üzere Sözleşmeye Taraflar için yürürlüğe girer. Red duyurusunu geri alan Taraflar için ek, bu duyurunun Depozitere ulaştığı tarihten sonraki doksanıncı günden itibaren yürürlüğe girer.

4. Sözleşme eklerine yapılacak değişikliklerin önerilmesi, kabulü ve yürürlüğe girişi, 2 ve 3 üncü paragraflarda yer alan Sözleşme eklerinin önerme, kabul ve yürürlüğe giriş yönteminin aynısına tabi olacaktır.

5. Eğer bir ek'in kabulü veya bir ek'te yapılacak değişikliğin kabulü sırasında, Sözleşmeye de bir değişiklik geliyorsa, o ek veya ek'teki değişiklik, Sözleşmedeki değişiklik yürürlüğe girmeden yürürlüğe girmez.

MADDE 17

PROTOKOLLER

1. Taraflar Konferansı, olağan oturumlarından herhangi birinde, Sözleşmeye protokoller kabul edebilir.

2. Önerilen herhangi bir protokol metni, böyle bir toplantıdan en az altı ay önce, sekreteryaya tarafından Taraflara iletilir.

3. Herhangi bir protokolün yürürlüğe girme koşulları, bu protokollerle belirlenir.
4. Sadece Sözleşmeye Taraf olanlar bir protokole Taraf olabilirler.
5. Bir protokole ilişkin kararları, sadece o protokole Taraf olanlar alabilir.

MADDE 18

OY HAKKI

1. Aşağıdaki 2 nci paragraftaki zikredilenler hariç, Sözleşmeye Taraf olanların her biri, bir oy hakkına sahiptir.

2. Bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatları, kendi yetki alanlarında, Sözleşmeye Taraf olan, kendi üye Devletlerinin sayısına eşit oy sayısı ile, oy kullanma hakkına sahiptirler. Bu kuruluşlar, eğer kendi üye Devletlerinden herhangi birisi oy hakkını kullanmış ise oy hakkı kullanmayacak veya kullanmamış ise oy hakkını kullanabilecektir.

MADDE 19

DEPOZİTER

Birleşmiş Milletler Teşkilatının Genel Sekreteri, Sözleşmenin ve 17 nci madde uyarınca kabul edilen protokollerin Depoziteridir.

MADDE 20

İMZA

İşbu Sözleşme, Birleşmiş Milletler Teşkilatına veya Birleşmiş Milletlerin uzman kurumlarından birine üye Devletler veya Uluslararası Adalet Divanı Yasasına Taraf olan Devletlerin; bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatlarının, Rio de Janeiro'daki Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı sırasında ve daha sonra New York'taki Birleşmiş Milletler Teşkilatı merkezinde 20 Haziran 1992 ile 19 Haziran 1993 tarihleri arasında imzalarına aşıktır.

MADDE 21

GEÇİCİ DÜZENLEMELER

1. 8 inci Maddede belirtilen sekretarya görevleri, Taraflar Konferansının birinci oturumunun sonuna kadar, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 21 Aralık 1990 tarihli ve 45/212 sayılı Kararı ile geçici olarak oluşturulan sekretarya tarafından yerine getirilecektir.

2. Yukarıdaki 1 inci paragrafta belirtilen geçici sekretaryanın Başkanı, objektif bilimsel ve teknik tavsiyelere olan ihtiyaca cevap verebilmesini teminen, İklim Değişikliği Hükümetlerarası Paneli ile yakın işbirliği yapacaktır. Yetkili diğer bilimsel kuruluşlara da danışılabilir.

3. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Birleşmiş Milletler Çevre Programı ve Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası tarafından oluşturulan Küresel Çevre İmkânı 11 inci Maddede atıfta bulunulan malî mekanizmanın yürütülmesini geçici olarak sağlayacak uluslararası birim olacaktır. Bu bağlamda, 11 inci Maddenin beklentilerine cevap verebilmesi için, Küresel Çevre İmkânının gereği şekilde yapılandırılması ve evrensel üyelik katılımı sağlayabilmesi gerekecektir.

MADDE 22

ONAY, KABUL, UYGUN BULMA VEYA KATILMA

1. Sözleşme, Devletlerin ve bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatlarının onayı, kabulü, uygun bulması veya katılımına tabidir. Sözleşme, imzaya kapatıldığı günün ertesi gününden itibaren katılıma açık olacaktır. Onay, kabul, uygun bulma veya katılıma belgeleri, Depozitere tevdi edilecektir.

2. Üye Devletlerinden herhangi biri Taraf olmadığı halde Sözleşmeye Taraf olan herhangi bir bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı, Sözleşmeden doğan tüm yükümlülüklerle bağlıdır. Bu tür bir teşkilatın bir veya daha fazla üye Devletinin Sözleşmeye Taraf olması halinde, bu teşkilat ve üye Devletleri, Sözleşme uyarınca üstlendikleri yükümlülüklerin ifası için her biri üstlenecekleri sorumluluklar hususunda karar vereceklerdir. Bu tür durumlarda, teşkilat ve üye Devletler, Sözleşmeden doğan hakları aynı zamanda kullanma hakkını haiz değildirlir.

3. Bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatları, onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgelerinde, Sözleşmenin kapsadığı konularla ilgili olarak yetkilerinin derecesini belirtirler. Ayrıca, bu teşkilatlar, yetkilerinin derecesinde meydana gelen tüm önemli değişiklikleri, Taraflara bildirecek olan Depoziter'e bildirirler.

MADDE 23

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

1. Sözleşme, Ellinci onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesinin tevdiini izleyen, doksanıncı gün yürürlüğe girecektir.

2. Ellinci onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesinin tevdiinden sonra, Sözleşmeyi onaylayan, kabul eden, uygun bulan veya Sözleşmeye katılan her Devlet ya da bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı için Sözleşme, bu Devlet veya teşkilat onay, kabul, uygun bulma veya katılma belgesini sunduktan doksan gün sonra yürürlüğe girer.

3. 1 ve 2 nci paragrafların amacına ulaşması için, bir bölgesel ekonomik entegrasyon teşkilatı tarafından tevdi edilen herhangi bir belge, kendi üye Devletleri tarafından tevdi edilenlere ilave olarak sayılmaz.

MADDE 24

ÇEKİNCELER

İşbu Sözleşmeye hiçbir çekince konulamaz.

MADDE 25

AYRILMA

1. Sözleşmenin, bir Taraf için yürürlüğe girdiği tarihten üç yıl sonrasında itibaren sözkonusu Taraf, Depoziter'e yazılı bildirimde bulunarak Sözleşmeden çıkabilir.

2. Çıkış bildiriminin Depoziter tarafından alındığı tarihten bir yıl geçtikten sonra veya bildirimde belirtilecek herhangi bir daha ileri tarihte, sözkonusu çıkış yürürlüğe girer.

3. Sözleşmeden çıkan herhangi bir Taraf, Taraf olduğu bütün protokollerden de çıkmış olarak kabul edilir.

MADDE 26

GEÇERLİ METİNLER

İşbu Sözleşmenin Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca asıl metinleri eşit derecede geçerli olup, Birleşmiş Milletler Teşkilatının Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

BU SÖZLEŞME AŞAĞIDA İMZASI BULUNAN TAM YETKİLİ TEMSİLCİLER TARAFINDAN USULÜNE UYGUN OLARAK İMZALANMIŞTIR.

Bindokuzyüzdoksaniki yılı Mayıs ayının dokuzuncu günü New York'ta AKTEDİLMİŞTİR.

EK-1

Almanya
Amerika Birleşik Devletleri
Avrupa Topluluğu
Avustralya
Avusturya
Belçika
Beyaz Rusya (a)
Bulgaristan (a)
Çekoslovakya (a)
Danimarka
Estonya (a)
Finlandiya
Fransa
İngiltere ve Kuzey İrlanda
Hollanda
İrlanda
İspanya
İsveç
İsviçre
İtalya
İzlanda
Japonya
Letonya (a)
Litvanya (a)
Lüksemburg
Kanada
Macaristan (a)
Norveç
Polonya (a)
Portekiz
Romanya (a)
Rusya Federasyonu (a)
Türkiye
Ukrayna (a)
Yeni Zelanda
Yunanistan

(a) Pazar ekonomisine geçiş sürecindeki ülkeler.

EK-II

Almanya
Amerika Birleşik Devletleri
Avrupa Topluluğu
Avustralya
Avusturya
Belçika
Danimarka
Finlandiya
Fransa
Hollanda
İngiltere ve Kuzey İrlanda
İrlanda
İspanya
İsveç
İsviçre
İtalya
İzlanda
Japonya
Lüksemburg
Kanada
Norveç
Portekiz
Türkiye
Yeni Zelanda
Yunanistan

